

## Jiří Suchý – pracovní list č. 1

(rozbor textů)

### I. báseň „Tulipán“ (učebnice pro 7. ročník, str. 135 – 136)

1. O jaké bitvě se zde autor zmiňuje? Stručně shrňte historická fakta. Co víte o jejich aktérech?
2. Kde můžete vidět tento slavný panoramatický obraz? Dokázali byste vysvětlit, co znamená slovo „*panorama*“.
3. Uměli byste slovo *panorama* vyskloňovat a užít ve větě?
4. Uveďte ještě další příklady obtížně skloňujících se přejatých slov.
5. Jaké dárky nejčastěji dostáváte/darujete k svátku?
6. Myslíte, že je přínosné pro člověka slavit něco tak „banálního“ jako např. svátek? Svůj názor odůvodněte.
7. Zkuste popsat stavbu básně. Povšimněte si jejího členění, obsahu, rýmů a užití dalších výrazových prostředků.
8. Které dva motivy se zde nejčastěji vyskytují? Proč jsou postaveny do protikladu?
9. Je báseň monotónní nebo se nálada básně stupňuje? Víte, jak se stupňování řekne cizím slovem? Jakými značkami se v hudbě dá vyjádřit tento výrazový prvek? Dokázal by někdo z vás pojmenovat tyto symboly italsky? Používají se tyto symboly pouze v hudbě? Zkuste odhalit, jakým způsobem toho autor dosáhl.
10. Jaké je poselství básně?

### II. báseň „Takový je život“ (učebnice pro 8. ročník, str. 187)

1. Popište stavbu básně.
2. Čím se podobají verše písňovým textům V + W? Srovnejte.
3. Které hlásky určují „zvuk“ textu? Jaký typ ústní promluvy připomíná první sloka písňe?
4. Znáte nějaké jazykolamy? Zkuste nacvičit ty, které jsou uvedeny v příloze. Oslovilo-li vás toto cvičení, uspořádejte soutěž moderátorů nebo si zahrajte na rapery. Pokuste se o jejich rytmické, melodické i pohybové zpracování.
5. V tomto písňovém textu se vyskytují tři druhy básnických ozdob – *PARALELISMUS*, *ANAFORA* a *ASYNDETON*. Že nevíte, co to znamená? Jednoduchá pomoc. Vezměte slovník literárních pojmů a vyhledejte významy výše uvedených slov. Pokuste se najít příklady v našem textu.

**PŘÍLOHA (praktická cvičení ohebnosti jazyka pro budoucí moderátory a rapery)**

Od poklopu ke poklopu Kyklop kouli koulí.

Strýc Šusta suší švestky.

Petr Fletr pletl svetr. Pletl Petr Fletr svetr?  
Svetr pletl Petr Fletr.

Šla Prokopka pro Prokopa,  
pojd' Prokope popři kopě,  
budem spolu kroupy jíst.

Rozprostovlasatila-li se dcera krále  
Nabuchodonozora,  
či nerozprostovlasatila-li se dcera  
krále Nabuchodonozora.

Je Oliviér olivrejovaný,  
nebo je Oliviér neolivrejovaný?  
Není-li Oliviér olivrejovaný,  
musíme Oliviéra olivrejovat.

Přišel za mnou jeden Řek, a ten mi řek,  
abych mu řek, kolik je v Řecku řeckých  
řek. A já mu řek, že nejsem Řek, abych  
mu řek, kolik je v Řecku řeckých řek.

Kolouch, kohout s mouchou mnohou,  
s hloupou chloubou houpou nohou,  
plavou dlouhou strouhou ouzkou,  
chroupou oukrop s pouhou houskou.